

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Suriye’de 2011 yılında başlayan ve devam eden iç savaş 13 yıldır sadece milyonlarca Suriye vatandaşının ölümü ve milyonlarcasının iç ve dış göçe maruz kalmasına değil aynı zamanda komşu ve çevre ülkeler dahil olmak üzere küresel anlamda ekonomik, siyasi alanlara olumsuz etkide bulunmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye de gerek sınır hattının en uzun olduğu ülke olması sebebiyle hem de AKP’nin izlediği yanlış politikalar sebebiyle bu savaştan doğrudan etkilenen ülkeler arasında bulunmaktadır. Son günlerde hem Suriye’de halkların Esad rejimiyle diplomatik görüşme başlatma çabaları hem de Erdoğan’ın benzer çabaları “Suriye’de kalıcı çözüm mü? Yoksa savaşın derinleştiği bir dönem mi?” soruların kamuoyunda sıkça sorulduğu bilinmektedir. 13 yıldan bu yana AKP iktidarının Suriye’de izlediği ve neredeyse tamamı yanlış olan politikalara baktığımızda hem Türkiye hem de Suriye halklarına siyasi, ekonomi, kültürel anlamda ağır maliyetlere neden olmuştur. Bu çerçevede, AKP iktidarının Suriye politikası sonucunda bölgesel barışa, hem Türkiye hem de Suriye’de yaşanan ekonomik krize, yaşanan ağır hak ihlallerindeki payı ve sorumluluğun araştırılması için Meclis Araştırma Komisyonunun kurulması elzemdir.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

Sezai Temelli
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Suriye’de 2011 yılında başlayan iç savaşta milyonlarca sivil hayatını kaybetmiş, başta komşu ve çevre ülkeleri doğrudan etkileyen düzensiz bir göç dalgası başlamıştır. Suriye’de yaşanan iç savaş sadece büyük bir göç dalgasına değil aynı zamanda hem bölgesel hem de küresel çapta ekonomik krizleri ve çatışmaları tetikleyen bir özellik de kazanmıştır. Zira, Suriye’deki iç savaş sonucunda Irak’ta IŞİD gibi insanlığa karşı ağır suçlar işleyen örgüt güçlenmiş; yine Irak’tan Yemen’e kadar uzanan coğrafyada küresel ve bölgesel güçlerin müdahil olduğu egemenlik savaşları hem bölge halklarının canına hem de telafisi yıllar alacak olan yıkımlara neden olmaktadır.

Benzer şekilde, küresel ve bölgesel güçler Suriye’de de devam eden savaşta pozisyonlar almaya devam ederek, istikrarsızlığın birincil nedeni arasında durmaktadır. Bölge ve dünya kamuoyunun beklentisi, Suriye’de bütün halkların özgür ve demokratik bir ülkede söz sahibi olma talebinin karşılanması iken, bugün gelinen nokta toplumun beklentisinden oldukça uzak noktadır. Bugün Suriye’de yaşanan istikrarsızlık, çözümsüzlük kaçınılmaz olarak Türkiye halklarının da siyasi ve ekonomik geleceğini doğrudan etkilemektedir. İktidar partisi, Suriye’de yaşanan krizin Türkiye’ye çeşitli başlıklarda olumsuz etkisini minimum seviyeye indirmesi gerekirken yıllardır izlediği politika sonucunda bu savaştan en çok olumsuz etkilenen ülke konumuna gerilemiştir.

Bu etkilerden kısaca bahsedecek olursak; Suriye’de TSK’nin askeri varlığının yarattığı çatışma ortamı ve Türkiye halklarına yüklediği ekonomik külfetin yanı sıra SMO adını taşıyan gruplara sağlanan askeri ve finansal destek, Türkiye’de yaşanan ekonomik krizle doğrudan ilişkisi vardır. Ayrıca Suriye’de sivillere yönelik açık bir şekilde hak ihlalleri BM tarafından tespit edilen bu grupların Türkiye’de istedikleri gibi dolaşım hakkına sahip olması Türkiye’de bütün sivillerin yaşamını tehdit etmektedir. Zira, Reyhanlı saldırısı, Ankara Gar Katliamı, Diyarbakır’da HDP mitingine saldırı, Gaziantep’te bir düğüne saldırı, Suruç Katliamı, İstanbul Taksim patlaması bu suç örgütlerinin Türkiye halkları için nasıl tehdit oluşturduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, Türkiye’nin Suriye topraklarında hiçbir uluslararası sözleşmede karşılığı olmayan bir şekilde ve BM’nin resmi olarak tanıdığı Suriye Devleti’nin resmi daveti olmaksızın askeri üsler kurması, kontrolünde tuttuğu Suriye Devleti sınırları içerisinde bulunan kentlere Türkiye’den vali ataması; yine kontrolünde olan bölgelerde Kürtler başta olmak üzere Ezidi, Hristiyan cemaatlerinin can ve mal güvenliğinin söz konusu çetelerin insafına bırakılması; yine TSK’nin askeri varlığının Suriye’de çatışma sahası olarak devam etmesine katkı sunması ve bu nedenle Suriye’den başta Türkiye olmak üzere komşu ülkelere düzensiz göçün devam etmesi hem Suriye’nin demokratik geleceği açısından hem de Türkiye halklarına maddi ve manevi anlamda ağır faturalar ödemesine neden olmaktadır.

Suriye içinde bir demokratik çözümün var edilebilmesi adına hakların çözüm adımları önünde AKP iktidarının bölgeyi sürekli istikrarsızlaştırması da halkların çözüm umudu önünde en büyük engeli oluşturmaktadır. TBMM’nin onayıyla AKP iktidarının hem TSK eliyle hem de SMO eliyle Suriye’de bulunması kaçınılmaz olarak yine bu onayı veren TBMM’nin sorumluluğundadır. Bu sebeple, 13 yıldan beri devam eden Suriye savaşında AKP’nin bölge halklarına ağır faturalar çıkaran yanlış politikalarının kültürel, ekonomik, siyasal etkilerinin araştırılması, raporlaştırılması ve Suriye’de hiçbirseyi dışlamayacak kalıcı barışa giden yolların tespiti için Meclis Araştırma Komisyonu Kurulmasını arz ve teklif ederiz.